

Rognebasen med utsikt över Hessdalen i riktning mot Skarvan.

Årjängs gymnasieskola samarbetar med Högskolan i Östfold

Vi kommer fram till Rödakorsstugan i Hessdalen på fredag kväll efter en lång bilresa från Årjäng. Stela kliver vi ur bilen. Ingen av oss vet riktigt vad den kommande veckan kommer att handla om.

Vi är fyra elever från Årjängs Gymnasieskola från olika program som reser till Hessdalen. Anledningen till vårt besök i Hessdalen är att ta del av den forskning på ljusfenomen som pågår här. Hessdalen ligger 10 mil söder om Trondheim och 2 mil norr om Røros.

Hessdalsfenomenet

Hessdalsfenomenet visar sig som ljus i olika färger. Det kan också vara osynligt för ögat, men vi kan se det på vår radar. Detta visar att fenomenet reflekterar radiovågor. Man har forskat på dessa ljusfenomen sedan 1982, och Högskolan i Östfold har forskat här sedan 1984. Under en period forskade man inte för att man trodde att fenomenet hade

upphört, men man började på nytt under 1996, och forskningen blir större för varje år, med flera och bättre instrument. Forskningen bedrivs i en form av Science camp där elever från norska skolor är med och forskar. Från 2009 har elever från Årjängs gymnasieskola deltagit i forskningen. Frågan om vad fenomenet är ger olika svar. En teori är att det handlar om ett naturligt fenomen med gaser som stiger upp ur marken. En annan teori är att det är ufon.

Nya kontakter

– Det blir lite mer spännande när man får samarbeta med elever från ett annat land, säger den norske eleven August med hes röst när Malin frågar honom om vad han tycker om att elever från Sverige kommer hit.

Han har haft oturen att bli förkyld och har därför bott på huvudkvarteret större delen av veckan. Science camp Hessdalen är en del i undervisningen på "Greåker videregående skole", motsvarande vår gymnasieskola. Han

säger också att resan hit anknuter till ämnena i skolan; till exempel fysik, biologi och kemi.

Samarbete blir det också på måndagen, när några av de svenska och norska eleverna tillagar lunch som vi äter gemensamt i samfundshuset.

Rapportering

Efter en mjukstart av veckan då vi kunnat bo i stuga börjar det hårda arbetet. Tält där vi och elever från Norge ska bo reses upp på de tre basstationerna i Hessdalen. Kirill och Big Ansu bär tältutrustning, plockar stora stenar som ska hålla fast tältet och gräver diken. Melinda är ansvarig för kamerorna och deras inställningar. UV-kameran, spektralkameran, HD-videokameran, mörkerseendekameran och teleskop placeras ut och riktas mot Skarvan, som är en av de andra stationerna. När vi har kameran placerad på detta vis kan vi krysspejla och på så sätt ta reda på vart ljuset rör sig. Melinda har fullt upp med att hålla koll på kamerorna och datorerna som de är sammankopplade med. Plötsligt anropar huvudkontoret vår station, som heter Rogne, för de vill ha väderleksrapporten. Den ska inrapporteras varje hel timme. När vår väderrapport är färdig hör vi på komradion att eleverna som är stationerade på Öyungen och Skarvan rapporterar sitt väder. Årets väder var mycket bättre än förra året. I år fick vi ingen snö på tältet och det blåste inte mer än 17 m/s. När det blir mörkt blir det mer radiotrafik när de olika baserna rapporterar om ljusfenomen och dess position.

Högskolelektor Erling Strand och Högskolelektor Bjørn Gitte Hauge leder forskningen i Hessdalen siden 1984. I år har de med sig förstärkning. Det är Professor Ann-Lena Kjoniksen och Astrofysiker Maria Moulund. När man har så mycket utrustning och datorer är det alltid något som krånglar och då är det viktigt med experter som kan hjälpa till.

Viktig forskning

Det är många hundra observationer av hessdalsfenomenet i Hessdalen som nu sammanställs i en bok för att bättre kunna se i vilka områden i dalen aktiviteten har varit störst. Det är viktigt att dokumentera alla observationer helt från början av 80-talet fram till i dag för att få en översikt. Många i dalen vill fortfarande inte prata om det de har sett.

Vi träffar två forskare från Tyskland, som är i Hessdalen samtidigt som oss. De är övertygade om att fenomenet är Ufon, eller något annat övernaturligt. En av forskarna som vi träffar specialiserar sig inom åkercirklar och berättar för oss om sitt arbete.

Vi träffar Erling Strand, som är en av arrangörerna för den här forskningsveckan. Han menar på att forskningen här i Hessdalen är väldigt viktig. Eventuella forskningsresultat skulle kunna hjälpa framtida generationer. Det skulle kunna vara en ny och miljövänlig energikälla, kanske framtidens energikälla.

Det har varit en intensiv och spännande vecka som ingen av oss skulle vilja ha ogjord. Förutom Hessdalsfenomenet har det varit fantastiska naturupplevelser, med bland annat norrsken och stjärnklara nätter med en klart synlig vintergata som ett band över himlen. När vi

Tidig morgon i tältet på Rognefjellet.

Stenrös på toppen av Rognefjellet.

Från väster Kirill, Malin, Charlotta, Melinda, Big Ansu.

Från vänster Charlotta, Big Ansu, Maria och Anna-Lena Kjoniksen.

Svindlande utsikter när forskning kring hessdalsfenomenet är i fokus.

Roger Eide
Malin Tellesås
Melinda Bylemark
Kirill Nilsson
Big Ansu Keita
Charlotta Truelson